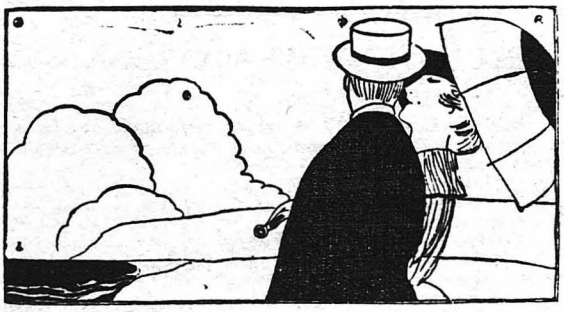

ΤΑ ΚΑΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΚΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΩΦΕΛΕΙ Ἢ ΒΛΑΠΤΕΙ;

Τὸ βιβλίο καὶ ἡ ἐπίδρασίς του. Ἡ γνώμη τοῦ Ἀνατὸλ Φράνς. Μερικὰ ρεκὸρ διαβάσματος. Ἡ ὑπεροχὴ τῶν γυναικῶν. Μία καλόγρηα ποὺ διάβασε 9.000 τόμους βιβλίων. Καὶ μία ἄλλη ποὺ διάβαζε . . . 500 σελίδες στὴ καθησιά της! Τίτλοι βιβλίων ποὺ γίνονται . . . μυθιστόρημα!

Ἡ μελέτη ὠφελεῖ τὸν ἄνθρωπο ἢ τὸν βλάπτει;

Στὴν ἐρώτηση αὐτή, ἡ ἀπάντηση δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε μία, διότι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπάρχουν δύο περιπτώσεις. Ἡ τῆς ἐπιβλαβοῦς καὶ τῆς ὠφελίμου μελέτης. Ἐπίσης πολὺ ἔχει νὰ κάμῃ κι' ὁ ἄνθρωπος ποὺ διαβάζει ἕνα βιβλίο, ἡ διανοητική του δηλαδὴ κατάστασις. Ἄλλοι ροφοῦν ἀπὸ ἕνα βιβλίο τὸ μέλι τῆς σοφίας του καὶ ἄλλοι ἐπηρεάζονται ἀπὸ αὐτό, τὸ παρεξηγοῦν, καὶ παρασύρονται σὲ διάφορες ἀνοησίες. Γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους ἡ μελέτη πρέπει νὰ γίνεται μὲ μέτρο, μὲ σύστημα.

Ὁ παγκοσμίου φήμης συγγραφεὺς Ἀνατὸλ Φράνς, πούτανε ὁ μεγαλύτερος, ὁ πιὸ μανιώδης βιβλιοφάγος τῆς Γαλλίας, ἔλεγε ὅτι τὸ βιβλίο γιὰ τὸν ἄνθρωπο τῆς Δύσεως εἶνε ὅ,τι εἶνε τὸ χασὶς γιὰ τὸν ἄνθρωπο τῆς Ἀνατολῆς. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ ἄνθρωποι ζοῦν μεσ' στὶς ἴδιες ἀναθυμιάσεις. Ἀκόμη κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπηρεάστηκε πολὺ ἀπ' τὸ διάβασμα στὸ ὁποῖον εἶχε ἀφοσιωθῆ σ' ὅλη του τὴ ζωή. Γι' αὐτὸ καὶ πολλοὶ ἄγγλοι συγγραφεῖς τὸν κατηγοροῦν ὡς διάσημο λογοκλόπο. Μερικοὶ μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ Ἀνατὸλ Φράνς ἔχει πάρει ὁλόκληρες φράσεις ἀπὸ διάφορα βιβλία ἄγγλων συγγραφέων καὶ τὶς ἔχει βάλει «ἀτόφιες» σὲ δικά του ἔργα. Αὐτὸ ἐννοεῖται τὄκανε ἀσυνειδήτως. Πάντως ὅμως ἡ κατηγορία αὐτὴ δὲν παύει νὰ τὸν βαρύνῃ.

Ἐκεῖνοι ποὺ παθαίνουν διανοητικὴ πανωλεθρία ἀπὸ τὸ διάβασμα εἶνε ἡ γυναῖκες. Εἶνε ἀληθινὸ δηλαδὴ στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἐκεῖνο ποὺ λέγεται γι' αὐτές, ὅτι πῆρε τὸ μυαλὸ τους ἀέρα!

Γιὰ τὶς γυναῖκες τὰ βιβλία εἶνε παγίδες, στὶς ὁποῖες πέφτουν μέσα γιὰ νὰ μὴ βγοῦνε ποτὲ ἐκτὸς ὡρισμένων ἐξαιρέσεων. Κατὰ μίαν πρόχειρην στατιστικὴν ἡ γυναῖκες διαβάζουν περισσότερο ἀπ' τοὺς ἄντρες. Τὰ ρεκὸρ ποὺ ἔχουν σημειώσει σχετικῶς ἡ γυναῖκες εἶνε πολλά. Μία καλόγρηα, οἰκότροφος σὲ μιὰ ἀρχιεπισκοπὴ, στὴ Σκωτία διάβαζε ἕξη ἕως ἑπτὰ μυθιστορήματα τὴν ἑβδομάδα. Δηλαδὴ ἐδιάβαζε ἕνα βιβλίο τὴν ἡμέρα, ἤτοι 365 βιβλία τὸ χρόνο. Μερικὰ μάλιστα ἀπ' αὐτὰ ποὺ τῆς προκαλοῦθαν περισσότερον τὸ ἐνδιαφέρον τὰ διάβαζε... ἀπνευστί, ὅπως ἕνας διψασμένος πίνει ἕνα ποτῆρι νερό! Τὸ ρεκὸρ ὅμως αὐτὸ τοῦ διαβάσματος τὸ κατέρριψε μιὰ Παρισινὴ κυρία, ἡ ὁποία κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἑβδομῆντα ἐτῶν ποὺ ἔζησε διάβασε 19.000 μυθιστορήματα!... Τὸ βιβλίον μάλιστα τοῦ ἄγγλου συγγραφέως Καρόλου Ρὴντ «Πολὺ ἀργὰ», τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ 500 σελίδες, τὸ διάβασε σὲ μιὰ... καθησιά της!!

Κι' οἱ ἄνδρες ὅμως δὲν πᾶνε πολὺ πίσω. Ἕνας Καναδὸς πρὸ τριῶν ἐτῶν διάβασε μέσα σὲ ἕξη μῆνες 325 μυθιστορήματα, 35 ταξειδιωτικὰ βιβλία καὶ 2.500 περιοδικά. Τὸ περίεργο δὲ εἶνε ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος τόσο πολὺ εἶχε συνηθίσει στὸ διάβασμα ὥστε κάθε βιβλίο ποὺ διάβαζε καταλάβαινε τὸ περιεχόμενό του χωρὶς νὰ βλέπῃ ὅλες τὶς λέξεις. λ. χ. βλέποντας τὶς δύο πρῶτες λέξεις, μιᾶς φράσεως ἢ τὴν πρώτη καὶ τὴν τελευταία, καταλάβαινε τὴν ἔννοια ὅλης τῆς φράσεως.

Ἕνας ἰθαγενὴς τοῦ Καρλιὸλ σὲ δέκα πέντε ἔτη διάβασε 2.500 μυθιστορήματα, 256 βιογραφίες, 39 θρησκευτικὰ βιβλία, καὶ ἕνα σωρὸ εὔθυμες ἱστορίες, ἀνέκδοτα καὶ ποιήματα. Κάθενὸς δὲ βιβλίου ποὺ διάβαζε, ἔγραφε τὸν τίτλο σ' ἕνα ἡμερολόγιο ποὺ κρατοῦσε. Ὅλοι οἱ τίτλοι τῶν βιβλίων ποὺ εἶχε διαβάσει εἶχαν πιάσει περίπου 500 σελίδες τοῦ ἡμερολογίου του! Ἐσκάρωσε δὲ στὸ τέλος μὲ τοὺς τίτλους αὐτοὺς ποιήματα καὶ διηγήματα, χωρὶς νὰ χρησιμοποιήσῃ ἄλλες λέξεις πλὴν ἐκείνων ποὺ ἀποτελοῦσαν τοὺς τίτλους.

Ἕνας ἄγγλος, βιβλιόφιλος εἶχε μαζέψει ὅλους τοὺς τίτλους τῶν βιβλίων ποὺ ἔχουν ἐκδοθῆ, σ' ὅλον τὸν κόσμο καὶ μ' αὐτοὺς μόνον ἔγραψε ἕνα μυθιστόρημα ἰδικῆς του ὑποθέσεως!...

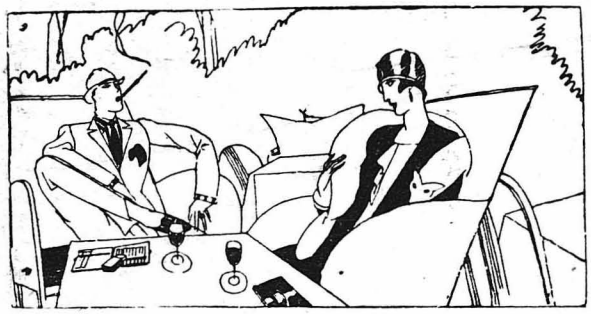

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Τοῦ Ch. Lafont

Τρεῖς ἀδερφοὶ ξεκίνησαν τὴν τύχη νὰ ζητήσουν
δίχως νὰ ξέρουν ποῦ θὰ πᾶν καὶ ποῦ θὰ ὅταματήσουν.
Ὅποιος γεννήθηκε φτωχὸς καὶ τὸν μεθάει ἡ ἐλπίδα
κι' ἡ νειότη τοῦ χαμογελᾶ χωρὶς καμμιὰ φροντίδα,
ἕνα δισάκκι ἀνάλαφρον ἀρπάζοντας στὸν ὦμο
κάποιαν αὐγὴ φωτόλουστη παίρνει τυφλὰ τὸ δρόμο.
Καθὼς ἐπερπατούσανε μὲ γέλια καὶ τραγούδια
κι' ἔκοβαν μοσκομύριστα στὸ δρόμο τους λουλούδια,
κοντὰ στὸ βράδι βρῆκανε μακρυὰ σὲ τόπο ξένο
ἕνα καλύβι ἐρημικὸ καὶ μισογκρεμισμένο·
στ' ἀπάτητο κατῶφλι του εἶχαν φυτρώσει ἀγκάθια
καὶ τὸ φεγγάρι γλίστρησε στὰ σκοτεινά του βάθια.
— Ἐδῶ, εἶπε ὁ μεγαλύτερος, ἀπόψε θὰ σταθοῦμε,
φωτιὰ θ' ἀνάψουμε κι' ἐκεῖ κοντὰ θὰ κοιμηθοῦμε.
Ἡ πόρτα κλείνει τὸ κακὸ κι' οἱ κλέφτες ἂν ἐρθοῦνε·
τὴ νύχτα τίποτα ἀπὸ μᾶς νὰ πάρουν δὲ θὰ βροῦνε.
Ἔτσι εἶπε κι' ἔκανε· στὴ στιὰ φωτιὰ φεγγοβολάει
καὶ σὲ λιγάκι τὴ χαρὰ στοὺς ἀδερφοὺς σκορπάει
ὡσότου ὁ ὕπνος στὴ γλυκειὰν ἀγκάλη του τοὺς πάρει.
Ξάφνου ἀπ' τὸν τοῖχο τὸν παλιὸ κυλάει ἕνα λεθάρι
— ποιὸς ξέρει τάχα τοῦ φτωχοῦ ἡ μοῖρα τί τοῦ γράφει;—
καὶ μπρὸς τους πέφτει ἕνα πουγγὶ γιομάτο μὲ χρυσάφι.
Εἶπαν οἱ· δυὸ στὸν πειὸ μικρὸν, ὅταν ἐφάνη ἡ μέρα.
— Οἱ τρεῖς μας θὰ μοιράσουμε τὸ θησαυρὸ ἐδῶ πέρα
καὶ μέσα ἐδῶ θὰ κάνουμε τὸ πρῶτο μας τὸ γλέντι
καλύτερα ἀπ' τοῦ τόπου μας τὸν πλούσιο τὸν ἀφέντη.
Σύρε γοργὰ καὶ φέρε μας νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιοῦμε
καὶ τὴ ζωὴ τὴν ποθητὴ κι' ἐμεῖς νὰ τὴ χαροῦμε.
Φεύγει ὁ μικρὸς καὶ φοβερὸ βλέμμα ἄλλαξαν οἱ δυὸ ἄλλοι,
μόνοι ὅταν μεῖναν.— Ἀδερφέ, ὁ ἕνας εἶπε ἀγάλι,
σὲ τρία θὲ νὰ μοιράσουμε τὸ βιός;—Σὲ δυὸ μονάχα.
— Κι' αὐτός; — Τὸ βλέπω, ἐπάγωσες· γιατὶ φοβᾶσαι τάχα;
— Μὰ πές, τὶ θὰ φυλάξουμε γιὰ ἐκεῖνον;—Τὸ...μαχαῖρι!...
Σὲ λίγο γύρισε ὁ μικρὸς μὲ φορτωμένο χέρι
ἀποσταμένος ἔχοντας χλωμὸ τὸ πρόσωπό του
κι' ἀπ' τὸν ἱδρῶτα ὁλόλουστο τὸ κρύο τὸ μέτωπό του.
Τὸν πιάνουν, τὸν ἀγγίζουνε, σφιχτὰ τὸν ἀγκαλιάζουν
καὶ γλήγορα τὰ ψώνια του ἀπὸ τὰ χέρια ἁρπάζουν.
ποῦ πῆγε ὡς τώρα τάχατες, πόσο ἔχει περπατήσει;
Πέφτει στὸ χῶμα...δὲ μπορεῖ στοὺς ἄλλους νὰ μιλήσῃ...
Ἕνα μαχαῖρι ἀστραφτερὸ ξάφνου λαμποκοπάει
καὶ σὰν ἀλάφι μ' αἵματα ὀρθὸς ὁ νειὸς πηδάει.
— Βοήθεια...μὲ σκοτώσανε...πάει ἡ ζωή μου...πάει...
— Τὴν προσευχή σου ἑτοίμασε, ἦρθε ἡ στερνή σου ἡ ὥρα.
— Θέ μου, κι' οἱ τρεῖς μας φταίξαμε...τὰ τέκνα σου συχώρα...
— Δικός μας εἶν' ὁ θησαυρός, ἐφώναξαν οἱ δυὸ ἄλλοι.
— Μέσ' στὸ κρασὶ ποὺ ἤπιατε...φαρμάκι...ἐγὼ εἶχα βάλει...

ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ

(Τοῦ ΡΟΝΣΑΡ)

Στὴν ὥμορφη τὴ νειότη τους ἀπ' ὅλα ξεχωρίζουν
τὰ κόκκινα τριαντάφυλλα στὸ ὁλάνθιστο κλωνάρι
ποὺ καμαρώνουν κάνοντας τὸν οὐρανὸ ζηλιάρη,
ὅταν τὰ δάκρυα τῆς γλυκειᾶς αὐγούλας τὰ ποτίζουν.

Ἡ χάρη μὲ τὸν ἔρωτα στὰ φύλλα τους φωλιάζει
γιομίζοντας μ' ἀρώματα τὸν κῆπο ὁλόγυρά τους
μὰ ξαφνικὰ μαραίνονται καὶ χάνουν τὴ δροσιά τους,
τὴν παίρνει ὁ ἀγέρας, ἡ βροχὴ κι' ἡ ζέστη ἢ τὸ χαλάζι,

Ἔτσι κ' ἐσὺ στὴ νειότη σου, στὰ κάλλη τὰ λαμπρά σου,
ὅταν ἐλάτρευε ὁ οὐρανὸς κι' ἡ γῆ τὴν ὠμορφιά σου,
ἡ Μοῖρα, ὠϊμέ, σὲ σκότωσε καὶ στάχτη πειὰ κοιμᾶσαι.

Πάρε μαζὶ μὲ τὰ πικρὰ τὰ δάκρυά μου μαζί σου
καὶ τὸ καλάθι αὐτὸ μ' ἀνθοὺς γιομάτο στὴ θανή σου,
ρόδο, ὦ Μαρία, ἀμάραντο στὸ μνῆμα πάντα νᾶσαι.

Μετάφρ. **Γ. Κοτζιούλα**